Ενότητα Α

Μορφές από γραμμές, σχήματα και χρώματα

Α1. Παντού γραμμές

Τι νομίζεις ότι θα παρουσιαστεί πάνω σε ένα χαρτί
αν το τσαλακώσεις και μετά το ξετυλίξεις (εικ. 1,2);

1

2

Τσαλάκωσε ένα χαρτί, ξετύλιξέ το και ακολούθησε
με μαρκαδόρους τις γραμμές που έχουν δημιουργηθεί.

Σχεδίασε βουνά, κάμπους, ποτάμια... το δικό σου τοπίο. Χρησιμοποίησε
ξυλομπογιές, μαρκαδόρους, κηρομπογιές και όλες τις γραμμές που έμαθες.

Μπορείς να φανταστείς πώς μπορούμε να φτιάξουμε γραμμές με βώλους;

1

Βουτήξτε βώλους σε τέμπερες, αφήστε τους να κυλήσουν πάνω σε μεγάλο χαρτί και δημιουργήστε τυχαίες γραμμές (εικ.1).

Σχεδίασε δέντρα με κλαδιά και πολλά φύλλα.
Σκέψου πού θα χρησιμοποιήσεις χοντρές και πού λεπτές γραμμές.

Α2. Ο κόσμος όλος με σχήματα

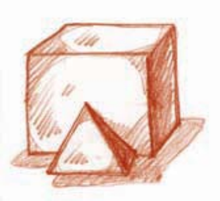

1

2

Ανακάλυψε και σχεδίασε με το μολύβι σου πάνω στα αντικείμενα τα σχήματα που τους ταιριάζουν και χρωμάτισέ τα (εικ. 1, 2).

Σχεδίασε μόνο με σχήματα τα αντικείμενα που θέλεις και χρωμάτισέ τα με μαρκαδόρους.

Με ποια σχήματα έγιναν
το παγωτό, το δέντρο και το ανθρωπάκι (εικ.1);

1

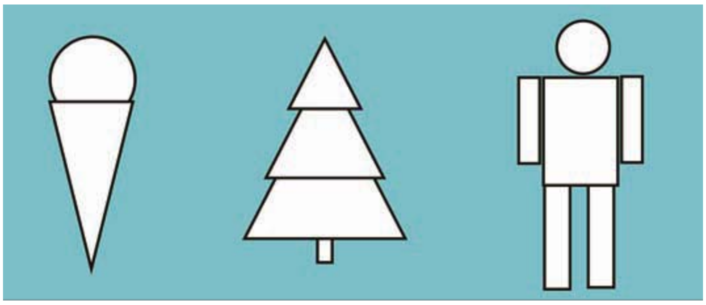

2

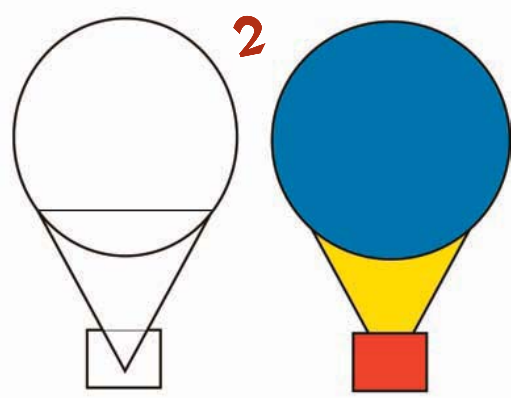

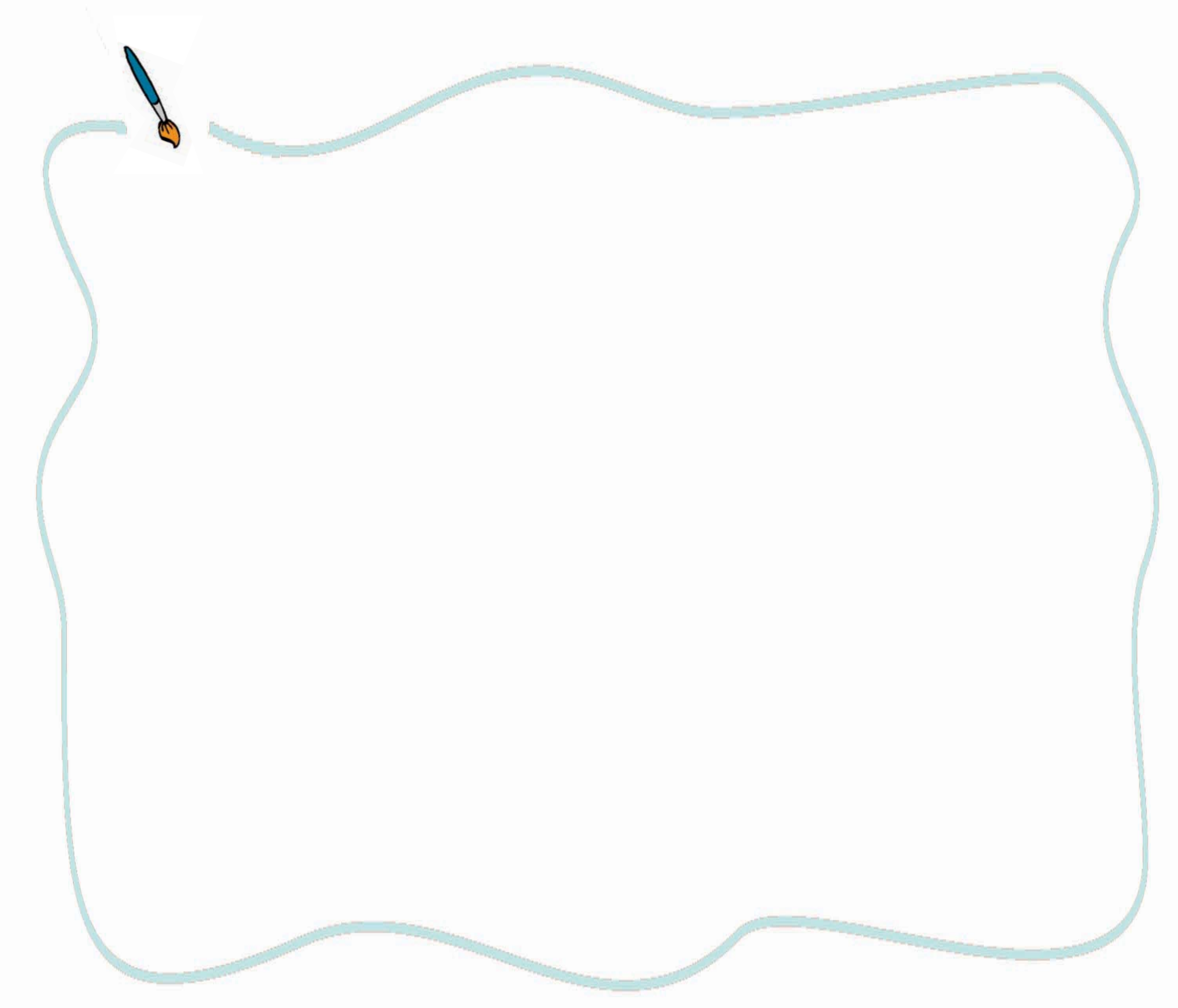

Με κύκλο, τρίγωνο και τετράγωνο σχεδιάσαμε ένα αερόστατο (εικ. 2).
Σχεδίασε και εσύ με σχήματα ποδήλατα, αυτοκίνητα, δέντρα, σπίτια και αερόστατα.
Χρωμάτισε τα σχέδιά σου με μαρκαδόρους .

Α3. Η γέφυρα του ουράνιου τόξου

«Η δασκάλα ζήτησε από τα παιδιά να ζωγραφίσουν ένα δέντρο με πράσινο και καφέ χρώμα...
Ένας μικρούλης, που είχε πέσει από ένα δέντρο, είχε μυρίσει ένα δέντρο,
είχε καθήσει στα κλαδιά ενός δέντρου, πήρε το μοβ και το πορτοκαλί και το μπλε και το ροζ
και το πράσινο και ζωγράφισε το δικό του δέντρο...»
Από το βιβλίο του **Λέο Μπουσκάλια** *Να ζεις, ν' αγαπάς και να μαθαίνεις.*

Διάλεξε τα χρώματα που σου αρέσουν
και ζωγράφισε το δικό σου πολύχρωμο δέντρο.

Σχεδίασε στον ουρανό μπαλόνια, αερόστατα και χαρταετούς.
Γέμισε τα σχέδιά σου με τα χρώματα
του ουράνιου τόξου. Χρησιμοποίησε τις ξυλομπογιές.

Α4. Μορφές... από και

Όπως οι λέξεις σχηματίζονται με τα γράμματα, έτσι και οι ζωγραφιές σου δημιουργούνται με τις γραμμές, τα σχήματα και τα χρώματα που είναι το αλφαβητάρι των καλλιτεχνών.

Βάλε τα δικά σου χρώματα στη **μορφή** του **Ντιμπιφέ.**
Αν θέλεις, πρόσθεσε και άλλα σχήματα και γραμμές.

Ο μάγος φόρεσε και τα δύο κοστούμια του
και κρύφτηκε πίσω από γραμμές και σχήματα.
Ξεχώρισε τις γραμμές και τα σχήματά του,
χρωμάτισέ τα με μαρκαδόρους και φανέρωσέ τον.

Α5. Χρωματογράμματα

Ο Στέργιος σχεδίασε
και χρωμάτισε γράμματα
και αριθμούς μέσα
σε τετράγωνα.
Στο τέλος χρωμάτισε
και τα τετράγωνα.

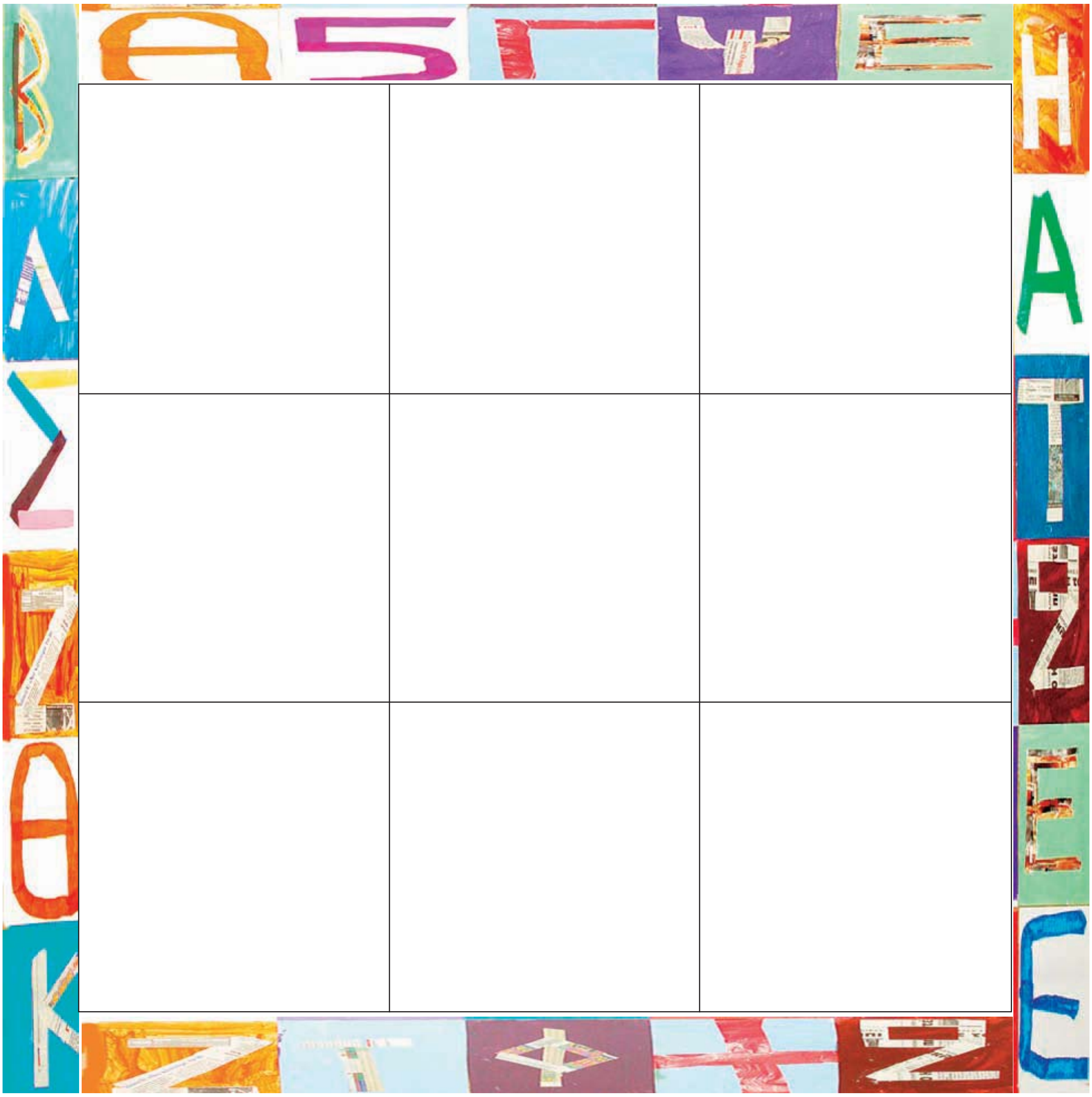

Με ευθείες και καμπύλες φτιάξε γράμματα και αριθμούς και κάνε μέσα στα τετράγωνα τα δικά σου πολύχρωμα παιχνίδια. Θα χρειαστείς μολύβια και μαρκαδόρους.

Η Ειρήνη χρωμάτισε το όνομά της με δύο διαφορετικούς τρόπους: φωτεινά γράμματα σε σκούρο φόντο και σκούρα γράμματα σε φωτεινό φόντο (εικ.1).

Κάνε και εσύ το ίδιο με το όνομά σου ή με όποιες λέξεις θέλεις. Σχεδίασε πρώτα με το μολύβι τα γράμματα και στη συνέχεια χρωμάτισέ τα με μαρκαδόρους.

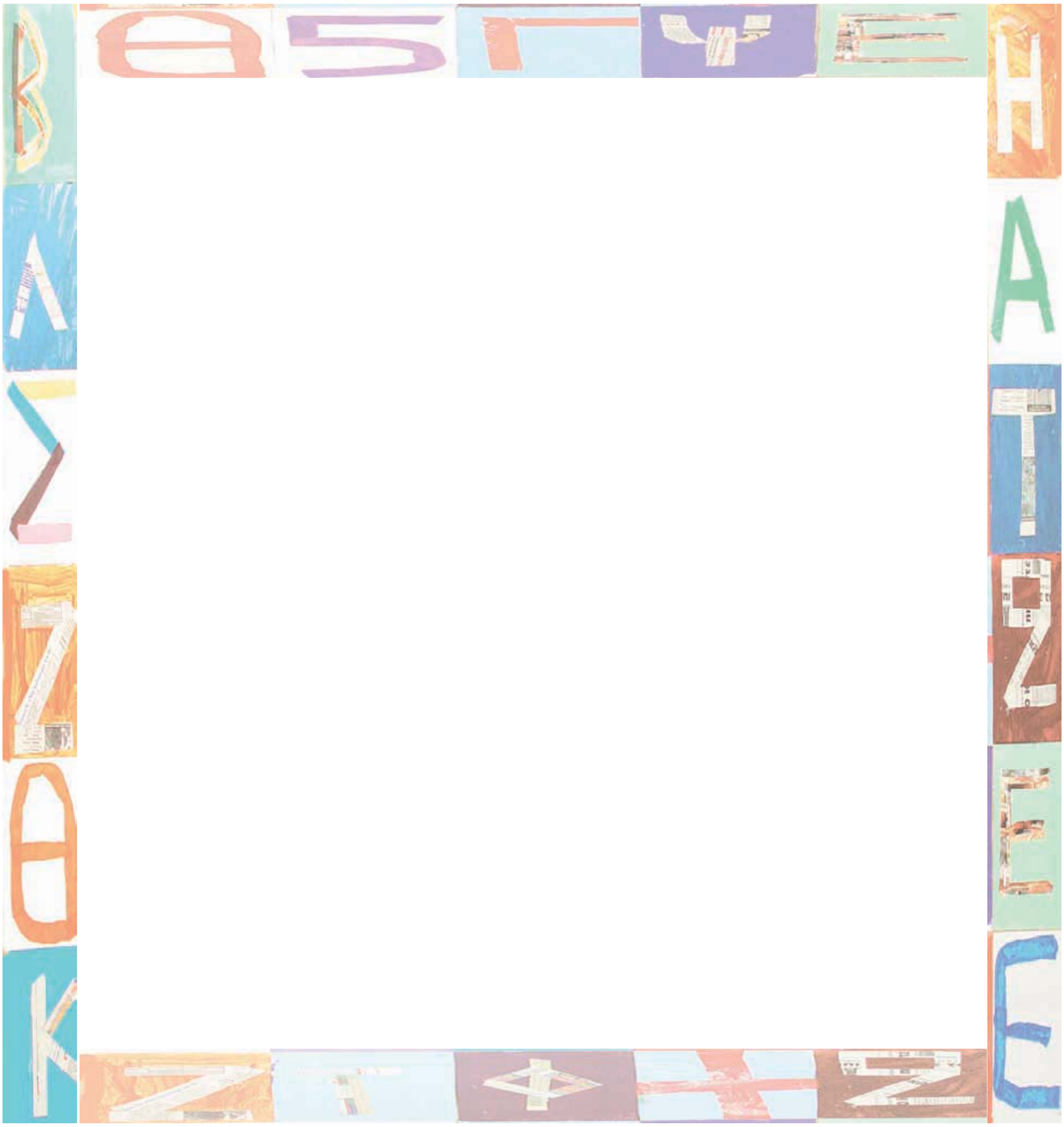

Ενότητα Β

Μικρός περίπατος στη φύση

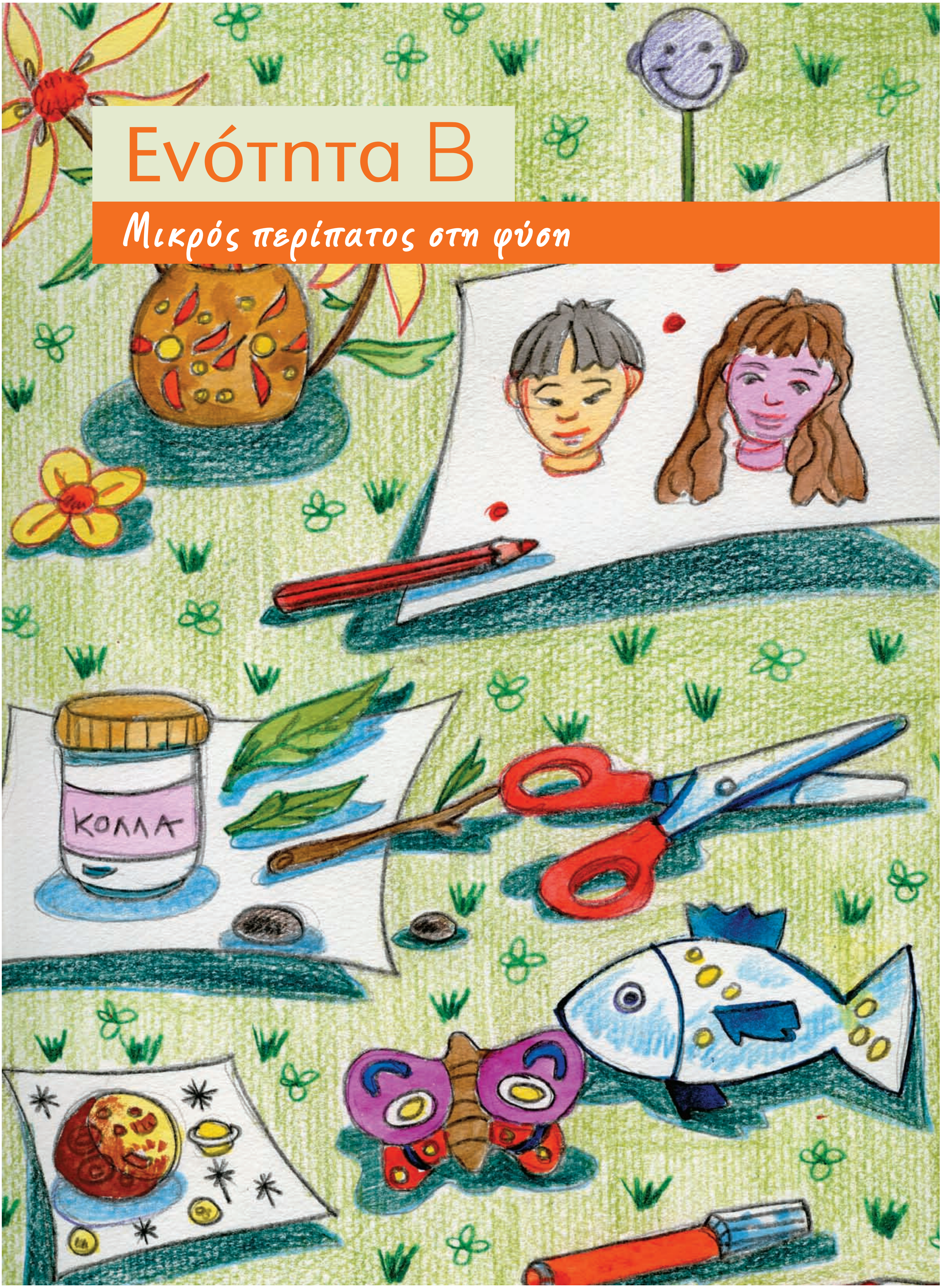

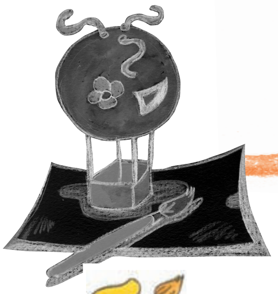

Β1. Με το πινέλο και τα χρώματα της φύσης

Διπλώνουμε ένα χαρτί στη μέση. Στη μια πλευρά ζωγραφίζουμε το φτερό μιας πεταλούδας με τέμπερες. Τοποθετούμε πάνω της την άλλη πλευρά και την πιέζουμε. Ανοίγουμε το χαρτί και η πεταλούδα είναι έτοιμη (εικ.1,2,3).

1

2

3
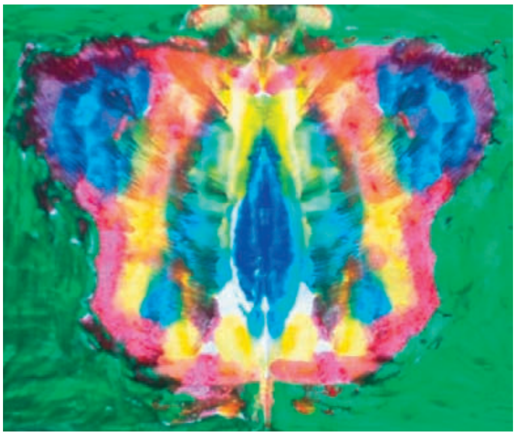

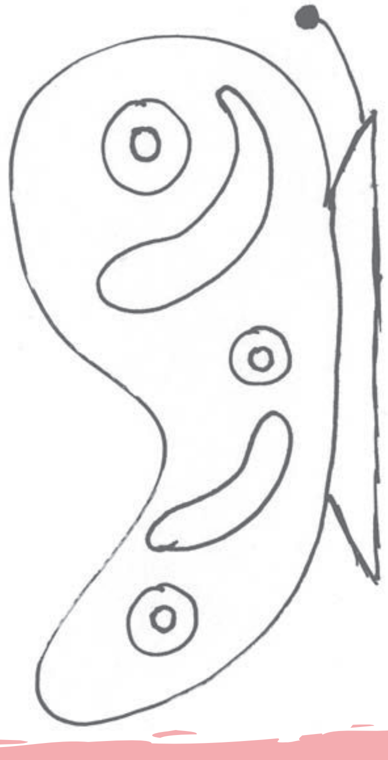

Σχεδίασε την άλλη μισή πεταλούδα και χρωμάτισέ την με πολλά χρώματα.
Πρόσεξε το ένα φτερό να είναι ίδιο με το άλλο.
Αν θέλεις, στόλισε τα φτερά και με άλλα σχήματα.
Χρησιμοποίησε μολύβια για το σχέδιο και ξυλομπογιές ή μαρκαδόρους για το χρώμα.

Με το μολύβι σου σχεδίασε γραμμές και στόλισε τα λέπια του πρώτου ψαριού. Με λεπτούς μαρκαδόρους βάλε διαφορετικά χρώματα στα σχήματα που θα φτιάξεις. Κάνε το ίδιο και στο δεύτερο ψάρι, αφού πρώτα σχεδιάσεις τα λέπια του. Αν θέλεις, ζωγράφισε και άλλα ψάρια και χρωμάτισε το βυθό.

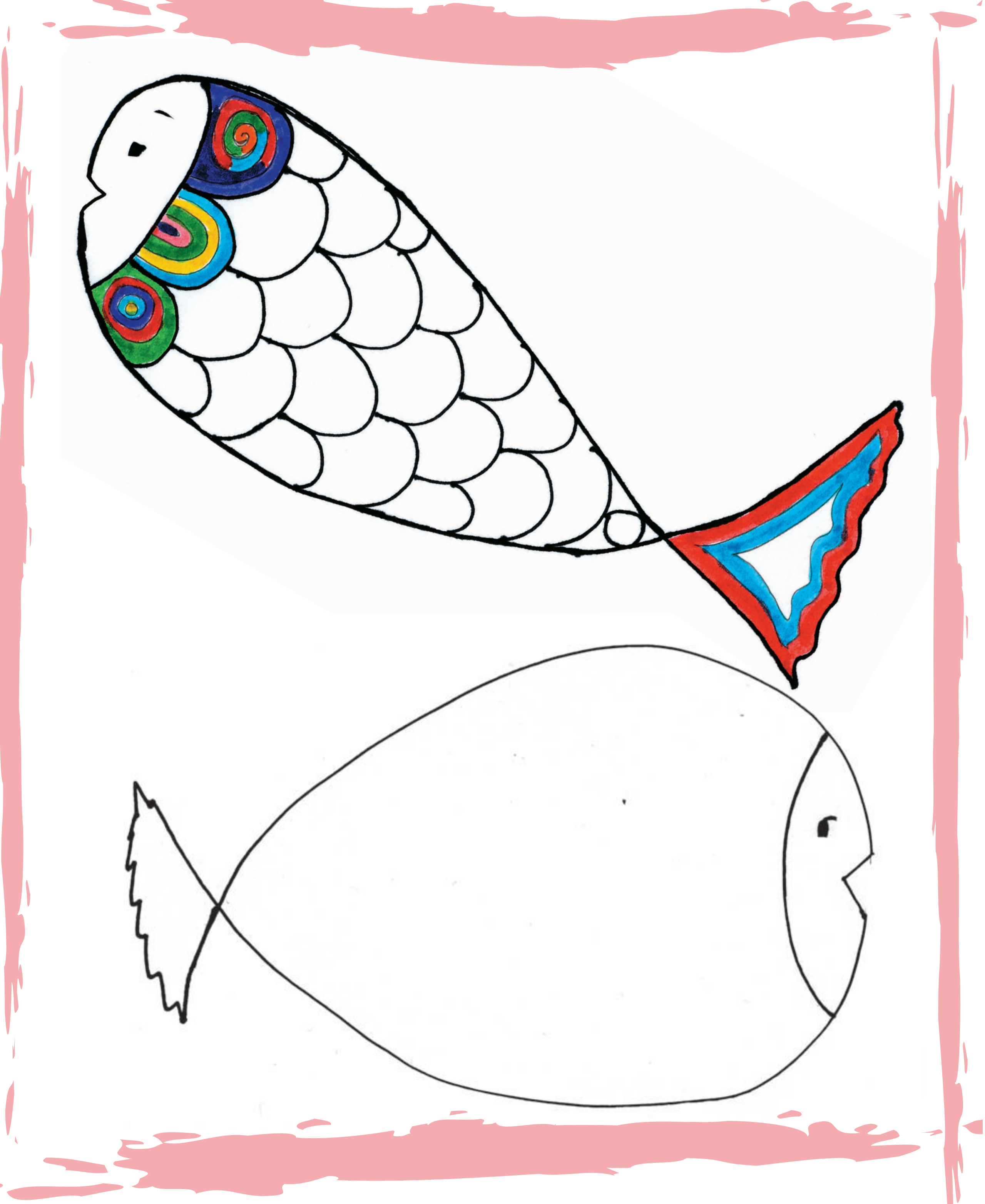

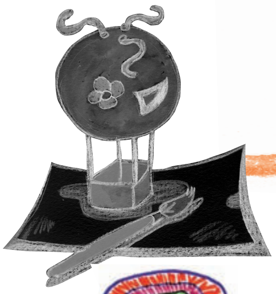

Β2. Η παλέτα των λουλουδιών

Παρατήρησε τα γραμμολούλουδα που ζωγραφίσαμε με λεπτούς μαρκαδόρους και ξυλομπογιές. Συμπλήρωσε τη σελίδα με τα δικά σου.

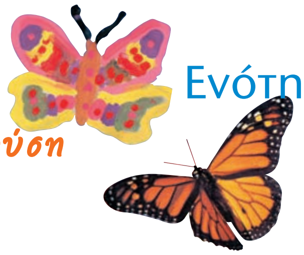

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Γράψε ένα ποίημα για την ομορφιά των λουλουδιών
και διακόσμησέ το με τα δικά σου λουλούδια.

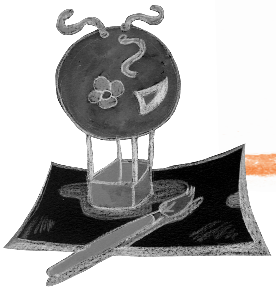

Β3. Πρόσωπα που μιλούν

Επιζωγράφισε με κηρομπογιές το πρόσωπο
του μεγάλου Έλληνα κωμικού ηθοποιού Ντίνου Ηλιόπουλου.

Βάφουμε τα πρόσωπά μας και γινόμαστε κλόουν στο φανταστικό τσίρκο της τάξης.

Σχεδίασε με μολύβι ένα πρόσωπο
και με κηρομπογιές μετάτρεψέ το σε κλόουν.

Β4. Ένα παιδί ζωγραφίζει τ' άστρα

Ανοίγει ο θόλος του αστεροσκοπείου και μια μαγική εικόνα του έναστρου ουρανού προβάλλει μπρος στα μάτια μας. Ο ουρανός γεμάτος άστρα!

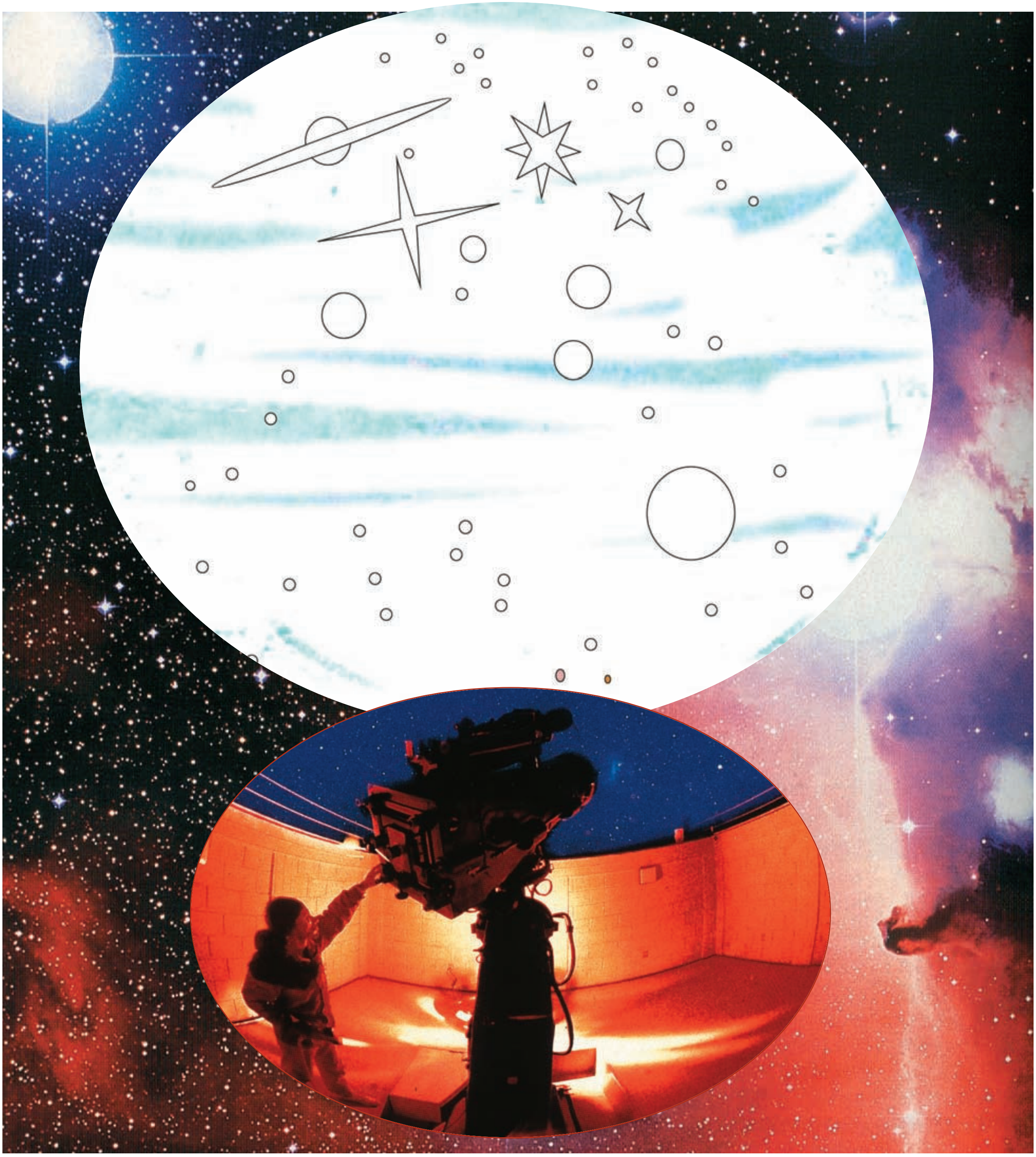

Χρωμάτισε τ' αστέρια και τους πλανήτες με μαρκαδόρους. Φτιάξε την εικόνα του διαστήματος, έτσι όπως τη βλέπουν οι αστρονόμοι μέσα από το τηλεσκόπιο.

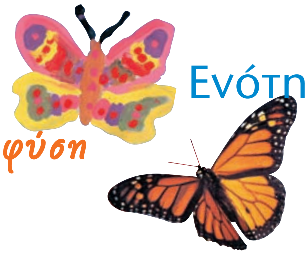

«...Είναι όπως το λουλούδι. Αν αγαπάς ένα λουλούδι που βρίσκεται σ' ένα αστέρι,
είναι τόσο γλυκό να κοιτάς την νύχτα τα ουράνια. Όλα τ' αστέρια έχουν ανθίσει...»
Από το βιβλίο του **Αντουάν Ντε Σαιν Εξυπερύ** *Ο Μικρός Πρίγκιπας*

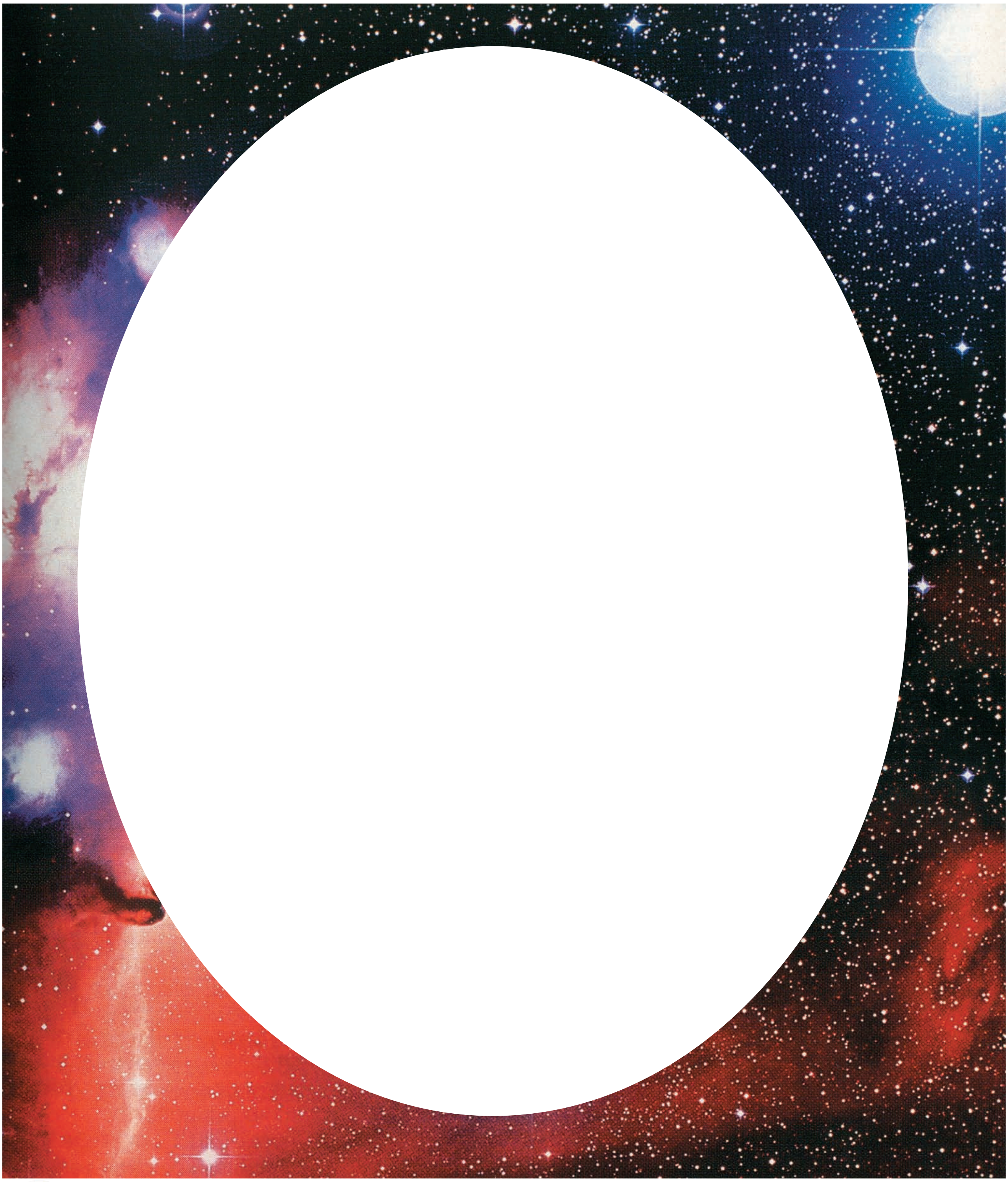

Ο ουρανός άνθισε με αστέρια που μοιάζουν με λουλούδια.
Κλείσε τα μάτια, φαντάσου αυτό τον ανθισμένο ουρανό και ζωγράφισέ τον.

Β5. Τέχνη της γης

1
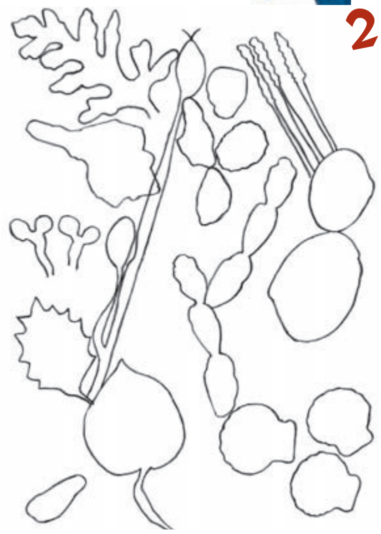

2

Η Μαρία σε έναν περίπατό της στη φύση μάζεψε φύλλα, κοχύλια, βότσαλα, κλαδιά και χόρτα, τα άπλωσε σε ένα χαρτί, σχεδίασε τα περιγράμματά τους (εικ.1), τα χρωμάτισε και έφτιαξε μια όμορφη σύνθεση (εικ. 2).

Συγκέντρωσε και εσύ τα δικά σου υλικά, φτιάξε τη δική σου σύνθεση και χρωμάτισέ την με χρωματιστά μολύβια και κηρομπογιές.

Ενότητα Γ

Και άλλες ιδέες για δημιουργία

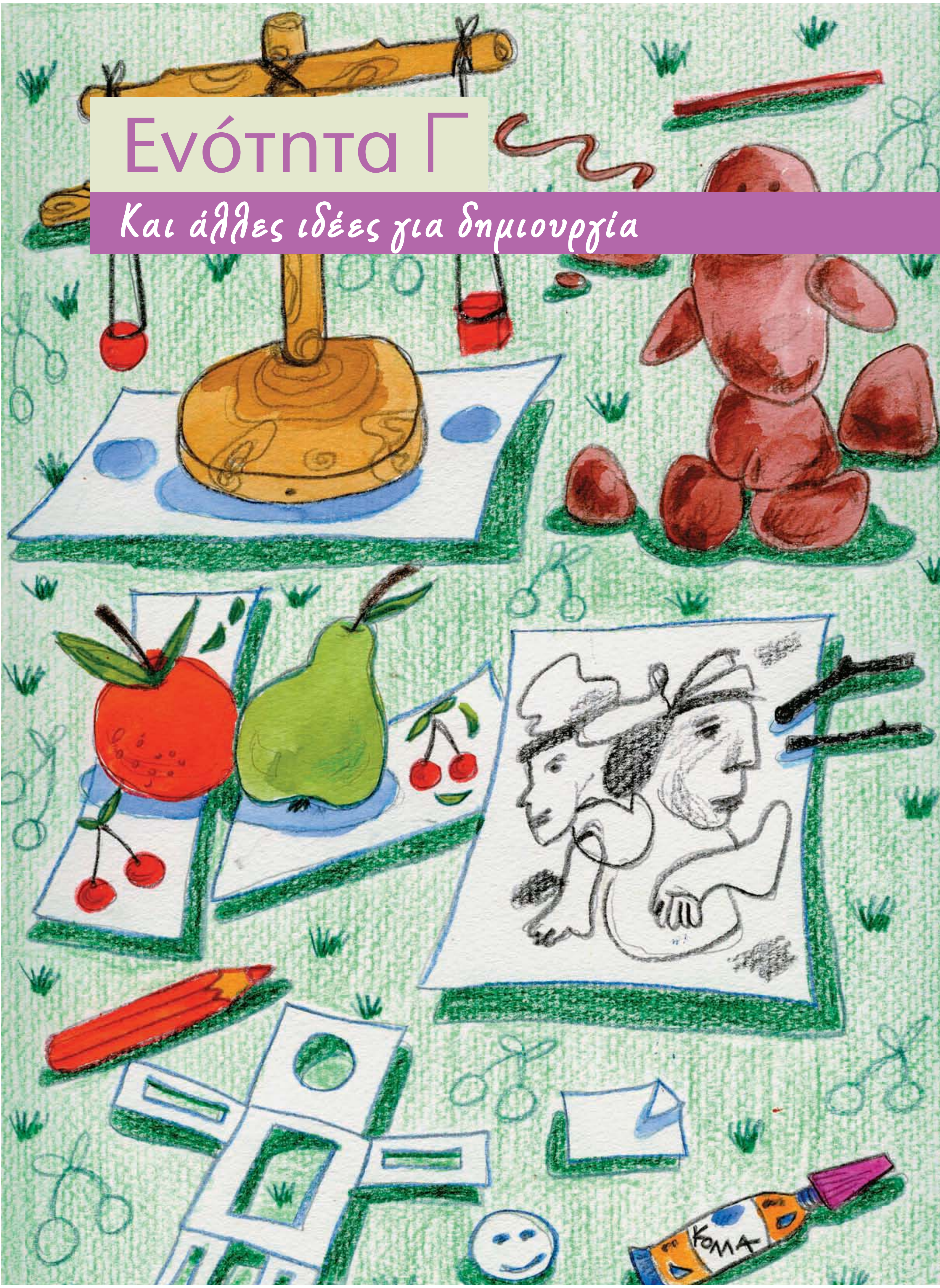

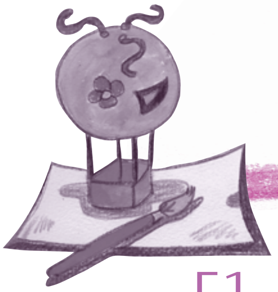

Γ1. Στο εργαστήρι του Δημήτρη Μυταρά

Ο Δημήτρης Μυταράς είπε ότι αγαπάει τα ασπρόμαυρα σχέδια περισσότερο από τους πολύχρωμους πίνακες.
Προτού ζωγραφίσει με χρώματα ένα έργο, κάνει πολλά σχέδια γι' αυτό.

1. Σχεδίασε με μολύβι τα αγαπημένα σου θέματα.

2. Προσπάθησε να επαναλάβεις τα ίδια σχέδια και γέμισέ τα με πολλά χρώματα.
Παρατήρησε και σύγκρινε τα σχέδια και τα χρώματά σου.
Εσύ ποια αγαπάς περισσότερο;

Γ2. Μικρά γλυπτά

1

2

Φτιάχνουμε με πηλό τις μορφές που θέλουμε. Αφού στεγνώσει ο πηλός, τις χρωματίζουμε με τέμπερες (εικ.1).
Δοκίμασε και εσύ να κάνεις τα δικά σου παιχνίδια με πηλό και χρώμα (εικ. 2).

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Συμπλήρωσε την ακροστιχίδα

1. **Γ**_	1. Από αυτήν παίρνουμε τον πηλό.
2. **Λ**_ _ _ _	2. Έτσι είναι ο πηλός όταν τον πλάθουμε.
3. **Υ**_ _ _ _	3. Για τον πηλοπλάστη, ο πηλός είναι απαραίτητο...
4. **Π**_ _ _ _	4. Μοιάζει με τη λάσπη. Είναι φτιαγμένος με νερό και χώμα.
5. **Τ**ερακότα	5. Έτσι λέγεται ο πηλός όταν ψηθεί.
6. **Η**_ _ _ _	6. Στεγνώνει τον πηλό.
7. **Σ**_ _ _ _ _ _	7. Γίνεται ο πηλός όταν στεγνώνει.

Μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες για το επάγγελμα του γλύπτη;

Γ3. Αιωρούμενα παιχνίδια

1

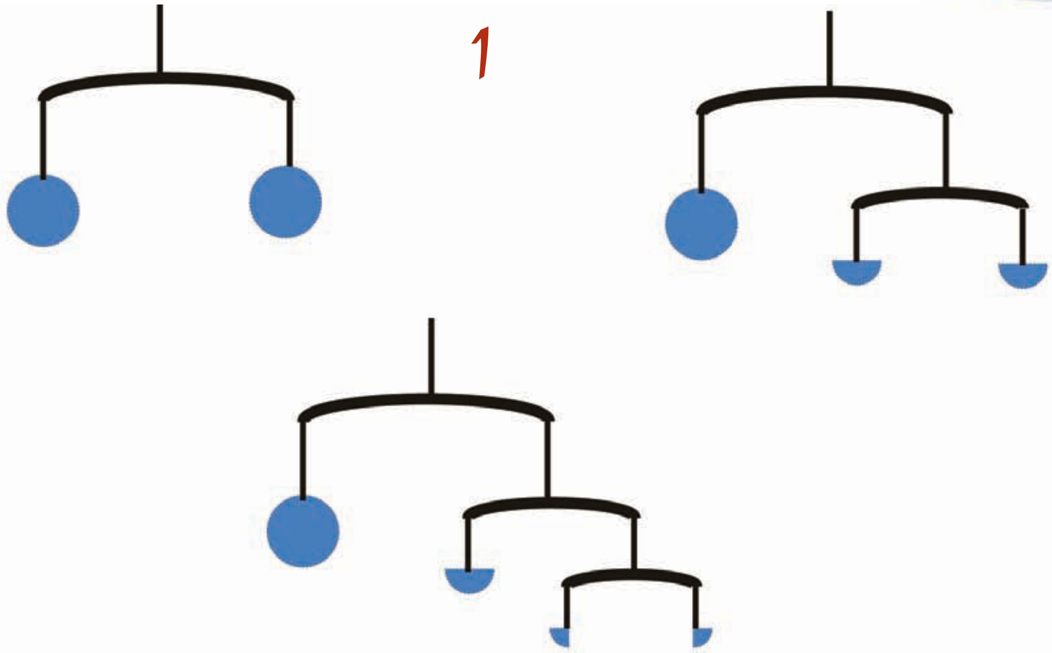

Παρατήρησε πώς ισορροπούν τα αντικείμενα
στις συρμάτινες κρεμάστρες με διαφορετικά βάρη (εικ.1).

2

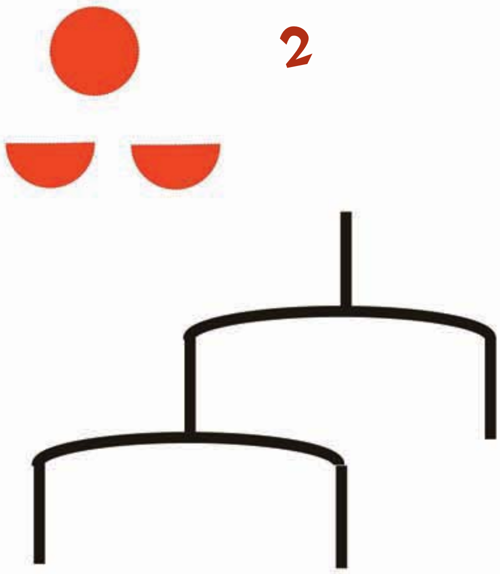

3

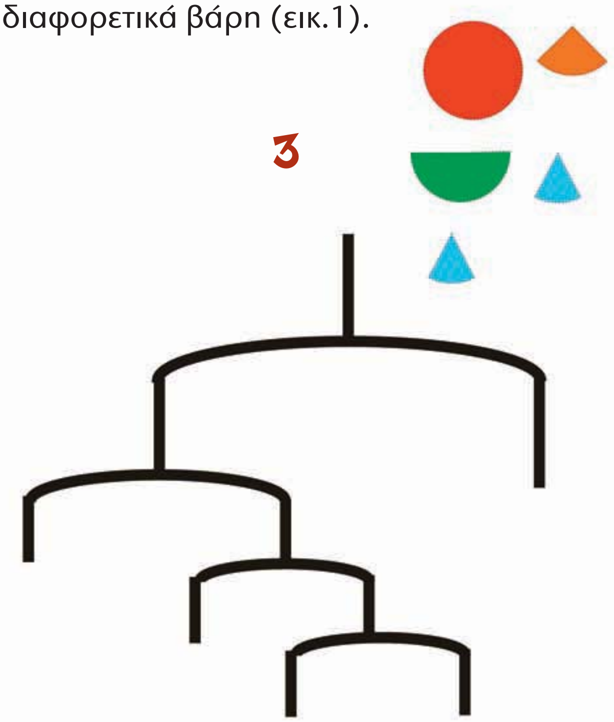

Ζωγράφισε τα σχήματα που ταιριάζουν στις κρεμάστρες
κάνοντας τα αιωρούμενα (μόμπιλς) να ισορροπήσουν (εικ. 2,3).
Χρησιμοποίησε τα ίδια χρώματα.

Σύγκρινε το έργο του Κάλντερ
(εικ. 1) με τη ζυγαριά.

1

Παρατήρησε το παιχνίδι του Κάλντερ.
Σε τι διαφέρει από τα άλλα έργα του
που εικονίζονται στη σελίδα 64
του βιβλίου σου;

Βρείτε μια ζυγαριά
και φέρτε την στην τάξη σας.
Πειραματιστείτε με την ισορροπία.

2

Πώς θα ισορροπήσει
η μαθηματική ζυγαριά; (εικ. 2)

Μοιάζουν οι τραμπάλες με τα μόμπιλς και τις ζυγαριές;
Ζωγράφισε με τους μαρκαδόρους σου μια τραμπάλα.

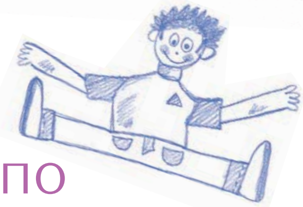

Γ4. Παιχνίδια με τον άνθρωπο

Σ' αυτή την ενότητα (σελ. 65-68) κάναμε παιχνίδια με τον άνθρωπο. Φτιάξαμε τις μορφές μας με πολλά υλικά και διαφορετικές τεχνικές. Ξεχάσαμε όμως να ζωγραφίσουμε.

Προσπάθησε να ζωγραφίσεις πολλά ανθρωπάκια
και χρησιμοποίησε όσο περισσότερα υλικά μπορείς:
μολύβια, μαρκαδόρους, ξυλομπογιές, κηρομπογιές και στυλό.

Παρατήρησε το παραπάνω έργο και γράψε με ποια υλικά και ποιον τρόπο έγιναν

α) τα δέντρα και τα μπαλόνια: ....

β) οι άνθρωποι: ....

γ) τα σπίτια και τα τρένα: ....

δ) τα λουλούδια: ....

Γ5. Μια ιστορία για φρούτα

Από τι μπορείς να καταλάβεις ποια είναι η κάθε εποχή του χρόνου σε αυτόν τον πίνακα του Γιάννη Τσαρούχη; Εκτός από τα φρούτα υπάρχουν και άλλα στοιχεία που θα σε βοηθήσουν...

Ποια εποχή του χρόνου σου αρέσει; Σίγουρα θα έχεις κάποιο λόγο γι' αυτό. Ζωγράφισε τα φρούτα της και τ' άλλα χαρακτηριστικά της, όπως τα ανακάλυψες στον πίνακα του Γιάννη Τσαρούχη.

Η Φωτεινή Στεφανίδη ζωγράφισε φρούτα
και βρήκε αινίγματα και τραγούδια που τους ταιριάζουν.

«Χρυσαφένιο είμαι τόπι,
το χρυσάφι μου πετάς,
στο ζουμί μου ξεδιψάς».

«Κίτρινο και μυρωδάτο
κι από περιβόλι αφράτο».

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Ζωγράφισε με τα χρωματιστά μολύβια σου τα φρούτα που θέλεις
και γράψε δίπλα την παροιμία ή το τραγούδι που θα βρεις για το καθένα.

Βραβευμένο φρούτο και *Φρούτο που υποφέρει:*
Αυτοί είναι οι τίτλοι που έδωσε ο Πάουλ Κλέε στα δύο έργα του.
Μπορείς να βρεις ποιο είναι αυτό που υποφέρει και γιατί;

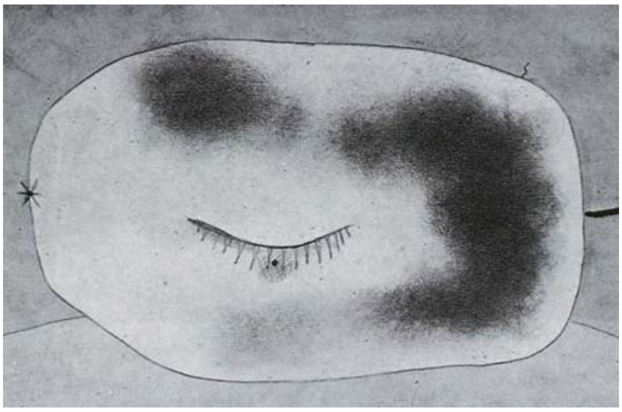

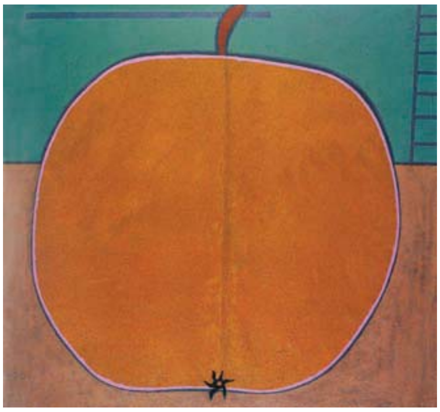

Ζωγράφισε δύο ίδια φρούτα και προσπάθησε να δείξεις αυτή τη διαφορά.

Φαντάσου ένα διάλογο ανάμεσα σε ένα παιδί και στα φρούτα του Πάουλ Κλέε.
Παιδί:...
Βραβευμένο φρούτο: ....
Φρούτο που υποφέρει:..
Παιδί:...
Φρούτο που υποφέρει:..
Παιδί:...
Βραβευμένο φρούτο: ....
Παιδί:...

Ενότητα Δ

Ταξίδια στο φανταστικό κόσμο των δημιουργών

Δ1. Ταξίδια με το ζωγράφο της χαράς και του ονείρου

Βάλε τα δικά σου χρώματα στη βαλίτσα του Ακριθάκη.
Γέμισε τη σελίδα με τις δικές σου βαλίτσες με πολλά χρώματα και σχήματα.
Φρόντισε σε κάθε σχήμα να βάλεις διαφορετικό χρώμα.

Δ2. Άνθρωποι στη σειρά

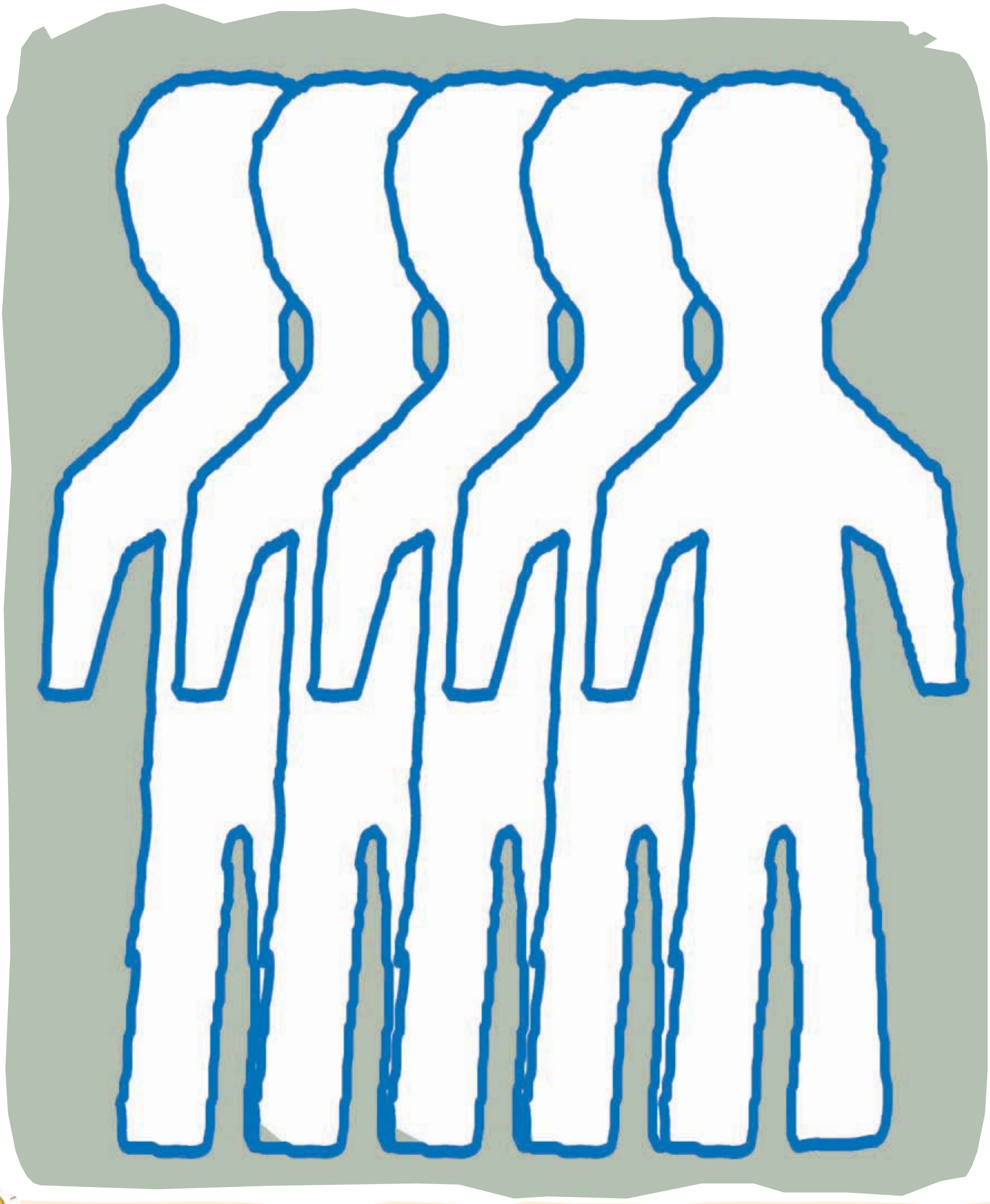

Πέντε ανθρωπάκια στη σειρά... Λείπουν οι γραμμές, τα σχήματα και τα χρώματα για τα κοστούμια τους... Θυμήσου τα ανθρωπάκια του Γαΐτη.

Δ3. Καράβι που ταξιδεύει στο όνειρο

Ζωγράφισε με τους μαρκαδόρους και τις ξυλομπογιές το δικό σου καράβι που ταξιδεύει στο όνειρο συντροφιά με τους ιπτάμενους επιβάτες.

Δ4. Το ραντεβού των σκουπιδιών

Γράψε τις προτάσεις σου για το πώς μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ξανά διάφορα άχρηστα υλικά και να φτιάξουμε καινούργιες δημιουργίες αλλά και χρήσιμες κατασκευές. Στον άδειο χώρο ζωγράφισε με ξυλομπογιές ή μαρκαδόρους άχρηστα υλικά που άλλαξαν μορφή και έγιναν παιχνίδια και πρωτότυπες δημιουργίες.

Άνθρωπος-ρομπότ με χαρτόκουτα από γάλατα και χυμούς.

....

....

....

....

....

....

....

Δ5. Ο Πάουλ Κλέε μιλάει με ένα παιδί

Σίγουρα αναγνώρισες αυτό το έργο του Κλέε. Όμως έχει χάσει το ρυθμό του.
Μπορείς να το βοηθήσεις με τα χρώματα που ταιριάζουν να ξαναβρεί το ρυθμό του;

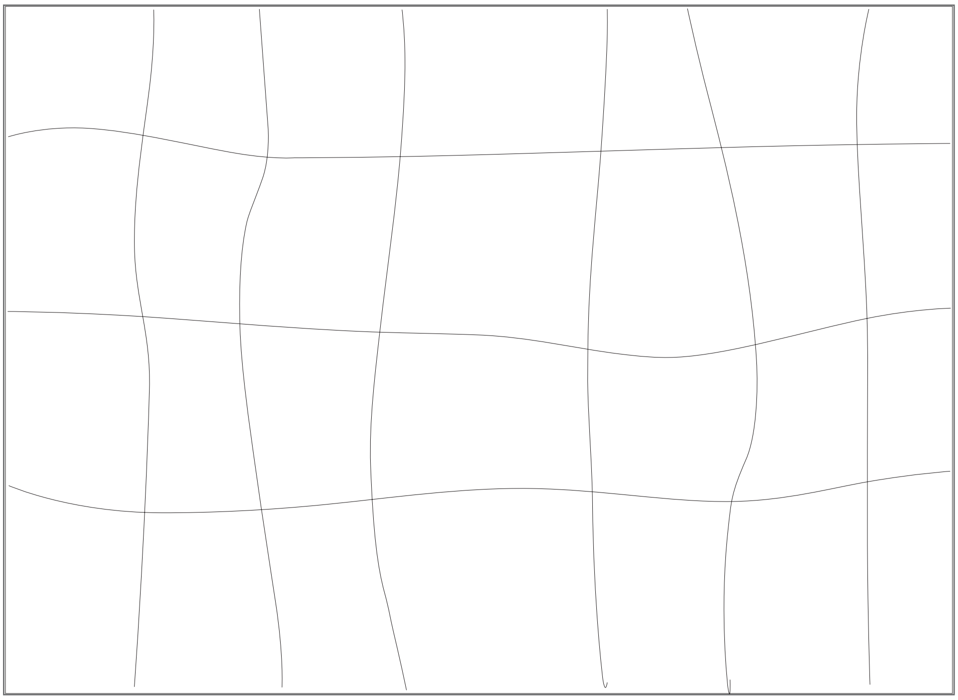

Μαύρο, κίτρινο, καφέ... ένα, δύο, τρία... φτιάξε το δικό σου ρυθμικό.

Τι να λέει το δέντρο με τον άνθρωπο στο σχέδιο του Κλέε;
Θα μπορούσες να φανταστείς αυτή τη συζήτηση;
Γίνε εσύ το δέντρο και ο φίλος σου ο άνθρωπος
και παρουσιάστε το φανταστικό διάλογο στην τάξη σας.

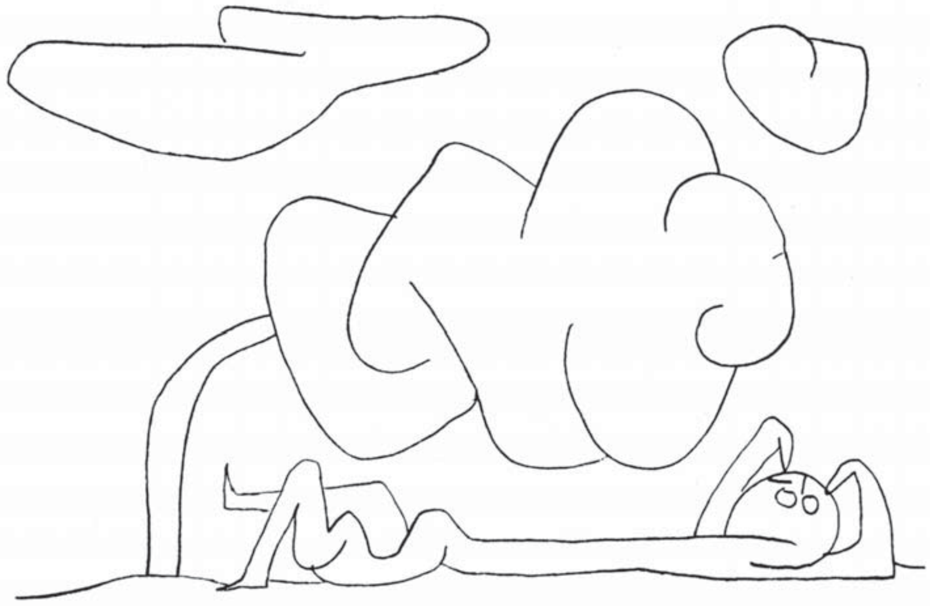

Θυμήσου ότι ένας πίνακας μπορεί να είναι και ένα όνειρο...

Εσύ με τι θα ήθελες να μιλήσεις;
Σχεδίασε με το μολύβι σου εσένα και το συνομιλητή σου.

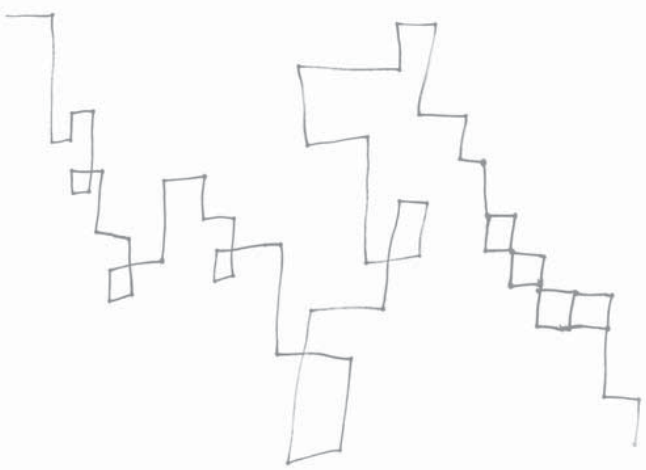

Με ένα μολύβι συνέχισε τις γραμμές του σχεδίου πάνω, κάτω, δεξιά, αριστερά και φτιάξε τη δική σου φανταστική πόλη.
Στη συνέχεια κάνε τα σπίτια να πλημμυρίσουν με χρώματα.

1

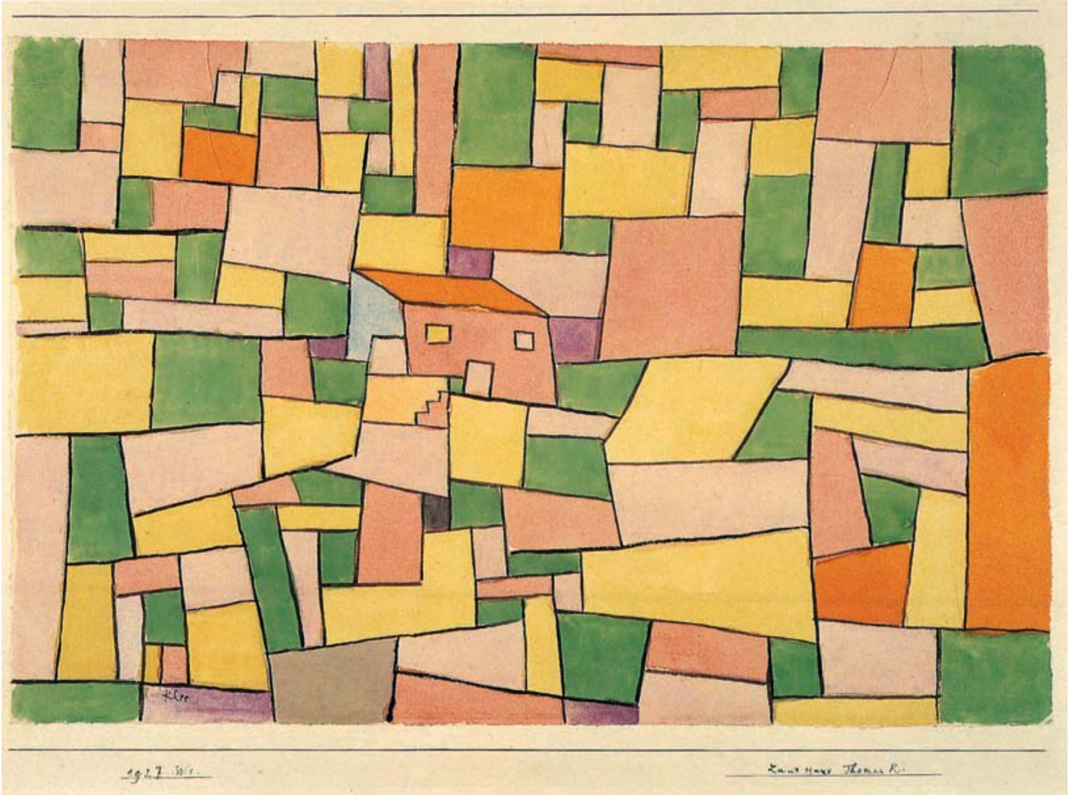

Μια μοναχική κατοικία μέσα στους αγρούς ζωγράφισε ο Πάουλ Κλέε (εικ. 1).

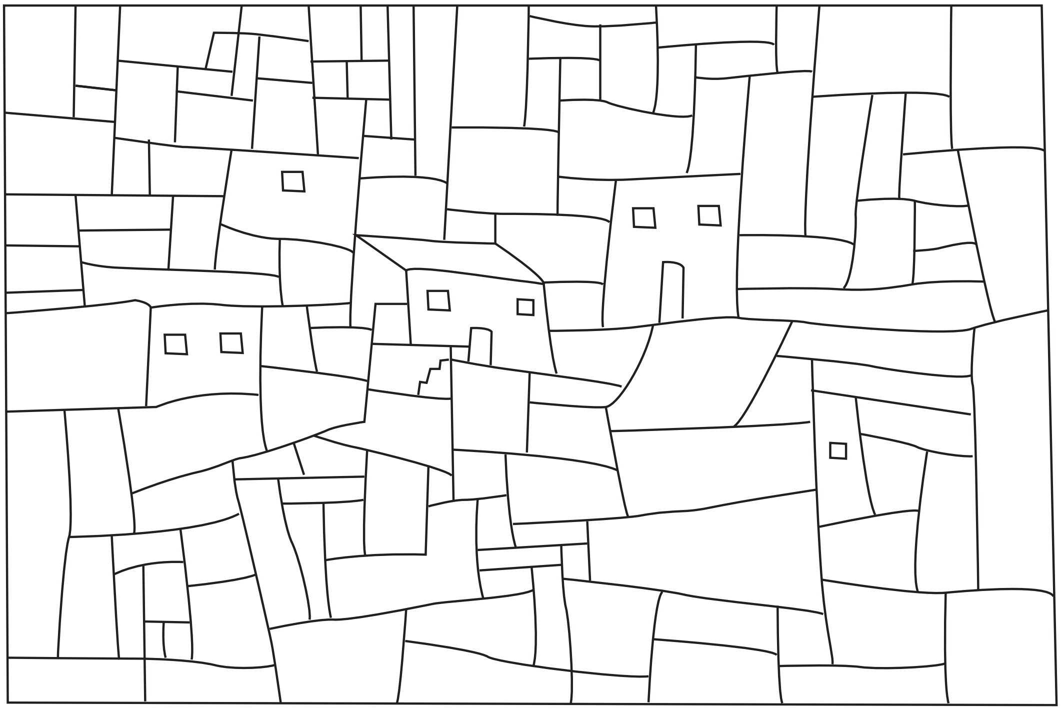

Λίγα χρόνια αργότερα χτίστηκαν και άλλα σπίτια στα χωράφια.
Η κατοικία δεν είναι πια μόνη της... Έγινε μια ολόκληρη πόλη.
Σχεδίασε και άλλα σπίτια πάνω στα σχήματα των αγρών και χρωμάτισε την νέα πόλη.